

Zpráva o činnosti gestora v CEN/TC 154 SC 3 za rok 2024

Gestor CEN/TC 154 SC 3: Ing. Petr Svoboda, PRAGOPROJEKT, a.s.

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC 154 a CEN/TC 154 SC 3 a výsledky jednání

V průběhu roku 2024 komise TC 154/ SC 3 byla komise aktivní pouze počátkem roku. Na jednání CEN/TC 154 SC 3 v lednu 2024 byla diskutována problematika použití recyklovaného kameniva vyrobeného ze stavebního a demoličního odpadu. Účastníci si vyměnili přístupy v různých členských státech a bylo navrženo doplnit parametr pro „poměr složek recyklovaného kameniva“ do tabulky asfaltových směsí přílohy ZA. Norma EN 17555-1 by měla být rozdělena na 2 části, a to část 1 pro kamenivo a část 2 pro přídatný filer. Byl formulován požadavek na určení podílu jednotlivých složek recyklovaného kameniva. Dále bylo domluveno, že již přílnavost pojiva ke kamenivu není charakteristika, která by měla být deklarována výrobcem kameniva, zjišťování přílnavosti by mělo být posuzováno u asfaltových směsí

2. Příprava normy EN 17555-1 a dalších výrobových norem

Na přelomu roku 2023 a 2024 byla posunuta příprava návrhu normy prEN 17555-1 projednáním v rámci komise CEN/TC 154 a příslušných subkomisí. Norma slučuje požadavky původní normy EN 13043 Kamenivo pro asfaltové směsi s požadavky EN 12620 Kamenivo do betonu, EN 13242 Kamenivo pro nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy a EN 13139 Kamenivo do malt. Návrh normy EN 17555-1 a také EN 13383-1 Kámen pro vodní stavby, EN 13450-1 Kamenivo pro kolejové lože a EN 13055-1 Pórovité kamenivo, které nebyly integrovány jsou už mnohem blíže k formátu, který požaduje EK včetně přehledného popisu jednotlivých skupin výrobků. uspořádání položek v kapitole 4, které je ve správném formátu a obsahuje proces: stanovení, hodnocení a vyjádření, kapitoly 5, která stanovuje zkušební metody pro příslušná použití, příloha ZA pak obsahuje příslušná požadovaná použití, normy obsahují datované odkazy na zkušební normy, což ale způsobuje hodně problémů vzhledem k tomu, že existuje více než 60 podpůrných zkušebních norem. Ke každé normě se zpracovává část 2 s doplňujícími informacemi, zkušebními metodami apod. Zbývá překonat převážně formální záležitosti, např. chybí Delegované akty pro nové třídy a je potřeba dořešit problematiku ASR, kde odpověď na mandát nebylo možné zpracovat.

3. Proces CPR Acquis

V červenci 2024 bylo předloženo nové CPR k připomínkám v podobě návrh českého překladu. Jedná se o zásadní revizi celého nařízení, text má více jak 300 stran, velký důraz je kladen na aspekty udržitelnosti, vznikají další informační povinnosti. Přestože je nové CPR v tomto stádiu pokračuje Komise v procesu Acquis (tj. harmonizovaných norem, evropských dokumentů pro posuzování a právních aktů Evropské komise). Důvodem k tomuto procesu je to, že stávající harmonizované technické specifikace jsou většinou neúplné, neboť vycházejí z CPD a neřeší specifika CPR a do značné míry nepokrývají ani většinu základních požadavků stanovených v Příloze 1. V důsledku toho se na některé skupiny výrobků, které by mohly mít prospěch z harmonizace, nevztahuje vůbec a jiné, které jsou pokryty neúplně. Hlavním cílem je zajistit vysokou kvalitu obsahu budoucích harmonizovaných technických specifikací bez ohledu na to, zda budou přijaty ještě podle stávajícího nařízení CPR, nebo už podle nového CPR. Kamenivo je na desátém

místě z hlediska důležitosti a proces by u kameniva měl být zahájen na podzim 2024 s tím, že byl připraven návrh nezbytných charakteristik, který by měl být finalizován na jaře 2025 a normalizační úkol by měl pak být dokončen do jara 2026 a připraven k formálnímu hlasování až na konci roku 2027. Publikaci norem v OJEU tak nelze očekávat dříve než v polovině roku 2028. Pracovní skupině SC 3 byla představena struktura pracovních a řídicích skupin, které zodpovídají za proces Acquis. Každý členský stát přitom může nominovat svého zástupce (úředníka) do příslušných subkomisí. Byl připraven seznam nezbytných (základních) charakteristik a bylo konstatováno, že je nutné doplnit charakteristiky v oblasti posuzování nebezpečných látek, alkalicko-křemičité reakce a oblasti c-PCR (produktových kategorií výrobku). Měl by být také předložen návrh na vypuštění některých charakteristik. Na metodách pro hodnocení nebezpečných látek pracuje již několik let pracovní skupina CEN/TC 154 WG 13, respektive tato pracovní skupina posuzuje vhodnost zkušebních metod pro kamenivo, které jsou vyvíjeny CEN/TC 351. Aspekty udržitelnosti pak mají být implementovány prostřednictvím EN 15804 s využitím c-PCR.

4. Problematika RDS a ASR

Na základě čl. 18 CPR vzneslo Německo námitku, že v návrhu norem chybí požadavek Mandátu 125 vztahující se k Regulovaným nebezpečným látkám (RDS). RDS je horizontální charakteristika napříč všemi normami, jejíž zapracování do norem není dosud vyřešeno a na které pracuje WG 13, ale postup je velmi pomalý. Dále Německo namítá, že návrh norem nezahrnuje Alkalicko-křemičitou reaktivitu (ASR), což je charakteristika obsažená v normách pro beton a kamenivo, a jejíž řešení je sice nyní možné, ale je nutné, aby bylo založeno na technických požadavcích a nikoli na regionálních nebo národních požadavcích v místě použití.

Co se týká alkalicko-křemičité reakce, tak lze předpokládat, že v rámci CPR Acquis dojde alespoň k částečné harmonizaci, resp. k harmonizaci části normy tak, aby byly pokryty základní požadavky. ASR tak podle předpokladu TC 154 bude součástí požadavku na standardizaci betonu a bude tak jedním ze základních požadavků v rámci CPR Acquis. Charakteristiky, které popisují reaktivitu betonu na ASR budou součástí normy na beton. Nicméně charakteristiky surovin, které ovlivňují vlastnosti betonu musí být také posouzeny, u kameniva tak lze předpokládat parametry obsahu oxidu křemičitého, uvolnitelné alkálie, případně další, u cementu pak obsah alkálií. Evropská komise vyžaduje pouze jeden zkušební postup pro každou charakteristiku, v současné době existuje v rámci Evropy několik hodnotících postupů a také jsou rozdíly v charakteristikách surovin. Navrženo proto bylo mít řadu metod pro hodnocení ASR a výběr by byl podmíněn technickými podmínkami. Charakteristiky pak mohou být deklarovány popisem, limitními hodnotami nebo třídami. Byla proto vytvořena subkomise složená z odborníků na ASR, kteří by měli připravit „rozhodovací strom“ pro ASR. Rozhodovací strom bude identifikovat požadavky na charakteristiky, které se mají stanovit pro Beton a složky (kamenivo, cement, příměsi atd.). To bude upozorňovat na vlastnosti, které je třeba zahrnout do každé výrobní normy.

5. Uskutečněná zasedání souvisící TNK 147 a národních aplikačních týmů

25. 4. 2024 – zasedání týmu pro kamenivo Sdružení pro výstavbu silnic v Českých Budějovicích

5. 11. 2024 - zasedání týmu pro kamenivo Sdružení pro výstavbu silnic v Praze

30. 5. 2024 – zasedání týmu pro asfaltové technologie v Plzni

2.12.2024 – zasedání týmu pro asfaltové technologie za horka v Litomyšli

6. Předpoklad prací v roce 2025

Na počátek roku 2025 je svoláno jednání CEN/TC 154/SC3, kde by měla být řešena příprava norem na proces CPR Acquis, pozice týkající se problematiky ASR, která nebyla jednotně na evropské úrovni dosud řešena a nechávala se na národních zvyklostech a status prací na RDS a PCR.

V Praze dne 10. 12. 2024

Ing. Petr Svoboda
PRAGOPROJEKT, a.s.